

Mustakabali wa

ISRAELI

na Dunia

Mustakabali wa Israeli na Dunia

Ni dhahiri kwa wote kwamba mwanadamu leo anaishi katika dunia inayobadilika kwa kasi.

Karibu nyumba zote za kifalme za urithi zenye nguvu kabla ya mwaka 1914 barani Ulaya zimebadilishwa na aina nyingine za serikali, na sehemu kubwa ya idadi ya watu duniani imekubaliwa chini ya udhibiti wa aina mbalimbali za udikteta. Kipindi kilichoanza na mlipuko wa Vita vya Kwanza vya Dunia kimeambatana kwa kiasi kikubwa na mmomonyoko na mgawanyiko wa serikali za dunia. Hata hivyo, si hivyo kabisa, kwani katika kipindi hicho mataifa mengi mapya yamezaliwa.

Moja ya hizi ni Israeli. Labda itakuwa sahihi zaidi kusema kwamba Israeli ilizaliwa upya, kwani watu hawa hapo awali walikuwa taifa, lenye serikali yake. Hata hivyo, taifa la kale la Israeli lilikuwa na sifa ya kipekee ambayo haikutoka kwa watu wengine wowote duniani, kabla au tangu wakati huo, kwa kuwa serikali yake iliendeshwa chini ya uongozi wa Mungu. Mabwana wa Israeli wanatajwa katika Biblia wakiwa wameketi juu ya "kiti cha enzi cha Bwana." 1 Nyaftari 29:23

Mfalme wa mwisho wa Israeli alikuwa Sedekia. (Ezekieli 21:25-27). Mnamo 606 K.K. Sedekia aliondolewa madarakani na Mfalme Nebukadneza, na taifa zima lilipelekwa mateka Babeli. Utekaji huu ulidumu kwa miaka sabini. Wakati huo huo, Babeli ilitakwa na Wamedaya na Wapershia, na ni Mfalme Koreshi wa Uajemi aliyeitoa amri ya ukombozi iliyoruhusu Waisraeli kurudi katika nchi yao, lakini si kuanzisha serikali yao wenyewe upya.

Kuanzia wakati huo na kuendelea, Israeli iliendelea kuwa watu watawala, watawaliwa wa taifa lolote lililotawala nchi yao, ambalo wakati wa Yesu lilikuwa ni Milki ya Roma.

Katika miaka ya 69 hadi 73 B.K., Tito, kiongozi wa jeshi la Warumi, alizunguka na hatimaye kuuharibu Yerusalemu. Kisha Waisraeli ambao hawakuharibiwa katika dhiki hii kuu walisambazwa kote ulimwenguni. Hali hii ilidumu kwa karne nyingi hadi sasa na huelezewa na Wayahudi kama kipindi cha Utapanyiko wao.

Utapaka wa Kutabiriwa

Musa, mtoaji wa sheria wa Israeli, alitabiri utawanyiko huu wa Waisraeli miongoni mwa mataifa, na kukusanywa kwao upya kama tulivyoona kikifanyika katika karne iliyopita. Utabiri huu umeandikwa katika Kumbukumbu la Torati 29:24 na 30:1-6.

Sehemu ya mwisho ya unabii huo inasomeka hivi: "Bwana, Mungu wako, atakurudisha katika nchi ya baba zako, nawe utamiliki tena nchi hiyo. Ndipo atakapokufanya kuwa na mafanikio zaidi na wengi kuliko baba zako! Bwana, Mungu wako, atabadilisha moyo wako na mioyo ya wazao wako wote, mpate kumpenda kwa moyo wako wote na roho yako yote, ili uishi!".

Musa pia alitabiri jinsi enzi ya kupoteza uhuru na kutawanyika kwa Israeli ingekuwa ndefu. Kama tulivyoona, Israeli ilikuwa taifa lililo chini ya Mungu, na kwa sababu hii lilikuwa chini ya hatua za kinidhamu kwa ajili ya maovu. Musa anarejelea adhabu fulani za kusahihisha ambazo wangekabiliwa nazo, na kisha anaongeza,

"Na ikawa, mkisikia mimi baada ya hayo yote, nitawaadhibu dhambi zenu mara saba." Mambo ya Walawi 26:18

Onyo hili la adhabu ya "mara saba" larudiwa mara nne. Wanafunzi wa unabii wanaamini kuwa hii ni kipimo cha muda. "Muda" wa kiishara, Maandiko yanaonyesha, ni kipindi cha miaka 360, na saba kati ya hizi zingekuwa jumla ya miaka 2,520.

Ufunguo wa kibiblia wa mbinu hii ya kuhesabu umerekodiwa katika Ezekieli 4:4-6. Kwa kuwa unabii wa Musa unaonyesha kwamba huu ulikuwa adhabu ya mwisho, tunaamini kwamba ni busara kuhitimisha kwamba ilianza na kupoteza uhuru wao wa kitaifa

mnamo 606 K.K., kwa kuangushwa kwa mfalme wao wa mwisho, Sedekia.

Kuhesabu miaka 2,520 kuanzia mwaka 606 K.K. kunatufikisha mwaka wa 1914 B.K. Ndipo ambapo Vita vya Kwanza vya Dunia vilipoanza. Kutokana na mzozo huo, Waturuki walifukuzwa kutoka Yerusalemu na nchi ya Palestina na Jenerali wa Uingereza Allenby, Ikajiri Tangazo maarufu la Balfour, na kufunguliwa kwa nchi yao ya kale kwa wakimbizi na waanzilishi wa Kiyahudi kutoka kote duniani. Hii ilisababisha harakati za Kizayuni kupata uhai na matumaini mapya.

Ingawa kulikuwa na vikwazo vya muda vya aina moja au nyingine, ukarabati wa eneo hilo na Wayahudi na uhamiaji wao katika nchi yao ya kale uliendelea. Kutokana na hili, kulizaliwa Taifa jipya la Israeli mnamo 1948. Hivyo basi, ni wazi kwamba ilikuwa mnamo 1914, baada ya miaka 2,520, ambapo mfululizo wa matukio ulianza uliopelekea uhuru wa kitaifa kwa watu hawa wa Kibiblia na wa kihistoria.

Nyakati za Wapagani

Umuhimu kamili wa ukombozi wa Israeli tangu 1914 unaweza kuonekana wazi zaidi kwa kuzingatia utabiri wa Yesu, ambaye anatambuliwa na Wayahudi wengi wakuu leo kama mwalimu na nabii mashuhuri. Aliulizwa na wanafunzi wake kuhusu mwisho wa enzi hii ya sasa. Sehemu ya jibu la Yesu ilikuwa,

"Yerusalemu itakanyagwa na Mataifa hadi enzi ya Mataifa itakapotimia." (Luka 21:24). Wakati wa unabii huu taifa la Kiyahudi, linalorejelewa kwa ishara kama "Yerusalemu," lilikuwa "likinagwa" na Mataifa, na hili lilipaswa kuendelea hadi "enzi ya Mataifa" itimie.

Wakati uleule wa kuangushwa kwa mfalme wa mwisho wa Israeli mwaka 606 K.K., Nabii Danieli, alipokuwa akitafsiri ndoto ya unabii ambayo Bwana alikuwa amempa mfalme wa Babeli, alitabiri mfululizo wa falme nne za dunia, kuanzia na Babeli. Ya pili kati ya hizi ilikuwa Medo-Persi; ya tatu, Ugiriki; na ya nne, Roma.

Mgawanyiko wa Milki ya Roma kuwa mataifa mbalimbali ya Ulaya kama yalivyokuwepo kabla ya mwaka 1914 ulionyeshwa na vidole vya sanamu. Danieli 2:31-45

Kwa Mfalme Nebukadneza, Danieli alisema, "Mungu wa mbinguni amekupa ufalme, nguvu, na mamlaka, na utukufu."

(beti 37). Hii haimaanishi kwamba Nebukadneza aliketi kwenye kiti cha enzi cha Bwana, kama ilivyokuwa kwa wafalme wa Israeli. Ilikuwa tu kwamba, kuanzia wakati huo na Babiloni, utawala wa Mataifa juu ya dunia haunguingiliwa na Mungu, na kwamba utawala wa Mataifa ungeenea hata juu ya watu wa Mungu wenyewe, Waisraeli.

Hata hivyo, hili halikupaswa kuendelea milele. Unabii wa Danieli ulionyesha kwamba ingekuwa tu hadi siku za Milki ya Roma iliyogawanyika zitakapokwisha - "siku za wafalme hawa" kama ilivyoonyeshwa na vidole vya sanamu. (beti 44). Kisha Mungu wa mbinguni angenyanyua ufalme, au serikali, ambayo "isingeanguka milele." Hii ni rejea kwa ufalme wa Masihi ulioahidiwa kwa muda mrefu.

Kipindi ambacho Yesu alikitaja kama "nyakati za Mataifa" kinaendana na "saba za nyakati" za kupoteza uhuru wa kitaifa kwa Israeli. Hii ina maana kwamba nyakati za Mataifa pia zilifikia mwisho wake wa unabii mwaka wa 1914. Unabii wa wakati katika Biblia huonyesha mwanzo mdogo wa matukio yanayorejelewa, badala ya ukamilisho wake.

Vita Kuu ya Kwanza ya Dunia, iliyoanza mwaka 1914, iliashiria mwanzo wa kuanguka kikamilifu kwa masalio yaliyogawanyika ya Milki ya kale ya Roma. Pia ilisababisha mamlaka ya kitaifa ya Israeli.

Taifa la Israeli leo ni nchi huru. Waisraeli hawako tena bila serikali yao wenyewe. Israeli ni taifa miongoni mwa mataifa ya dunia, si tena mtumwa wa Roma au wa nguvu nyingine yoyote ya Kigentile.

Ina idadi ya watu zaidi ya Wayahudi milioni sita na inajivunia kiwango cha tatu cha juu zaidi cha maisha barani Asia. Ni miongoni mwa nchi zinazoongoza duniani katika nyanja nyingi za shughuli. Taifa la Israeli halikosi changamoto zake, likiwa limepigana

katika vita kadhaa baada ya 1948 ili kudumisha uhuru wake. Licha ya hayo, Israeli inasalia kuwa nchi huru, na imekuwa imara zaidi, kiasi kwamba sasa inachukuliwa kuwa mojawapo ya mataifa yenye nguvu zaidi duniani.

Matukio yaliyosababisha hili yalianza mwishoni mwa "siku saba" zilizotabiriwa na Musa.

Matukio ya Kati

Matukio mengi muhimu ya Waisraeli kama watu wakati wa kipindi chao cha kupata uhuru miongoni mwa mataifa pia yametabiriwa katika Biblia. Moja ya kauli za unabii zinazoelezea hili ni kwamba Mungu "angerejesha" "utawaliwa wao.

" Kauli hii inapatikana katika Yoeli 3:1,2, ambapo Bwana anasema, "Katika siku zile, na wakati ule, nitakaporejesha utumwani wa Yuda na Yerusalemu, nitakusanya pia mataifa yote, na nitawashusha katika bonde la Yohashafati, na nitawashitaki huko kwa ajili ya watu wangu na urithi wangu Israeli, ambao wamewatawanya miongoni mwa mataifa, na kugawanya nchi yangu." Ni muhimu kutambua kwamba neno "utumwa" katika kifungu hiki cha Maandiko, kulingana na Mwongozo wa Strong, linamaanisha "hali ya zamani ya ustawi."

Katika mistari ya 9-14 ya sura hii, umati wa vita wa mataifa ya Kigentile umetabiriwa, na "bonde la

Yohasafati" linaelezewa kama "bonde la hukumu." Katika mkusanyiko huu wa mataifa, kuna maandalizi ya vita ambapo, kwa kusema kimfano, mataifa yanasemekana kuponda "michonga yao ya kulima kuwa panga," na "mikasi yao ya kukatia mashamba kuwa mikuki." Tumeona hili likitokea katika enzi iliyoanza mwaka wa 1914, na unabii unaonyesha kwamba ingekuwa katika kipindi hiki ambapo Bwana angeleta tena "utawaliwa," au ustawi wa zamani, wa watu wake. Kwa kweli, imekuwa ni mafanikio ya Israeli na ustawi wao wa kiasi katika kipindi hiki ndio yaliyosababisha mataifa mengi kukusanyika dhidi yao.

Pia kinachovutia ni unabii unaotaja ukweli kwamba Bwana angekuwa na "mgogoro na mataifa" kuhusiana na watu wake na nchi yao. (Yeremia 25:31). Aya ya 2 ya Yoeli 3 inataja kugawanywa kwa nchi. Hili pia limetokea, kwani tunajua kwamba mataifa ya Kigeni hayakutimiza ahadi zilizomo katika Tangazo la Balfour na yalitatuwa mizozo kwa kumwekea Israeli mipaka katika sehemu ndogo ya nusu ya nchi ambayo Mungu aliahidi. Ingawa Israeli imepata tena baadhi ya nchi hii, bado inadhibiti sehemu tu ya ile ambayo Mungu aliwapa. Mwanzo 13:14,15

"Hofu" na Siyo "Amani"

Maashirio mengine pia yanafunua kwamba kipindi cha kukusanywa tena kwa Israeli kingekuwa kimejaa matatizo mengi. Yeremia aliandika: "Siku zinakuja,

asema Bwana, nitakaporejeshwa mateka ya watu wangu Israeli na Yuda, . . . nami nitawafanya warudi katika nchi niliyoipatia baba zao, nao watainuru. . . . Maana hivi asemayo Bwana; Tumesikia sauti ya mtikiso, ya hofu, wala si ya amani. . . . Lo! maana siku ile ni kuu, hata hakuna siku kama ile: ni wakati wa dhiki ya Yakobo; lakini ataokolewa ndani yake." Yeremia 30:3-7

Maana ya unabii huu ni wazi. Inasisitiza kwamba hata wakati ulipofika kwa watu hawa wa kihistoria kurudishwa katika nchi yao, wangepitia hofu na kutetemeka - kwamba haingekuwa mara moja wakati wa amani na furaha kwao.

Kwanza kabisa, kulikuwa na furaha kubwa kwa upande wa Wayahudi kuhusu Tangazo la Balfour na utekelezaji wake uliofuata kwa waraka kutoka kwa Shirikisho la Mataifa. Waraka huu ulijitolea kuhakikishia Waisraeli makao katika Nchi yao ya Ahadi. Kwa njia dhahiri kabisa, mwanzo wa kurejea kwao kutoka utumwani wao mrefu ulikuwa umeanza.

Hata hivyo, muda mfupi baada ya hapo Wayahudi nchini Ujerumani, Austria, na Poland waliteswa vikali na utawala wa Hitler. Ukatili huu uliongezeka na kuendelea katika miaka yote ya Vita vya Pili vya Dunia, ambapo mauaji ya halaiki yasiyoweza kufikirika yalitokea, ambapo Wayahudi milioni 6 waliuawa, na wengine wasiohesabika waliachwa bila makao.

Wakati huo huo, kwa sababu ya upinzani wa Waarabu, mlango wa nchi yao ya ahadi ulifungwa kwa uhamiaji zaidi—ukifungwa wakati ambapo watu hawa walioteseka walihitaji makao kuliko walivyowahi kuhitaji hapo awali. Kwa kweli ilikuwa "sauti ya kutetemeka, ya hofu," waliyoisikia, na si ya amani.

Nabii mwingine anayeshuhudia kwa njia ya jumla kuhusu mchanganyiko huo huo usio wa kawaida wa mazingira unasema: "siku zinakuja, asema Bwana, ambapo haitasemwa tena, Kama Bwana alivyo hai, aliyewatoa Waisraeli kutoka Misri, bali itasemwa, Kama Bwana alivyo hai, aliyewatoa Waisraeli kutoka nchi ya kaskazini na kutoka katika nchi zote alizowafukuzia.

Kwa maana nitalirudisha katika nchi niliyoipa baba zao. Lakini sasa nitawatuma wavuvi wengi, asema Bwana, nao watawakamata. Baada ya hayo nitawatuma wawindaji wengi, nao watawawinda." Yeremia 16:14-16

Ubinifu huu unaonyesha kwamba wakati ulipofika kwa Waisraeli kurudi katika nchi yao, jitihada zingefanywa kuwashawishi warudi.

Bwana alisema kwamba atawatuma "wavuvi" ili "kuwawinda." Hii inaweza kuwa ilitimia kupitia shirika la Kizayuni, ambalo lilianzishwa mwaka 1896 na marehemu Theodor Herzl. Wavuvi hutumia chambo kuvutia samaki, na kwa miaka mingi shirika la Kizayuni lilionyesha kwa nini Wayahudi wanapaswa

kwenda katika nchi yao, na faida ambazo zingewapata kama wangepanya hivyo.

Hata hivyo, si Waisraeli wengi walioshawishiwa kwenda Nchi ya Ahadi kwa njia hii, ingawa leo Herzl anaheshimiwa sana katika Israeli ya kisasa. Moja ya mandhari ya kulisimua huko ni bustani ya kumbukumbu inayomuenzi Herzl. Njia ya mawe kuelekea kaburi lake inawakilisha maendeleo ya hatua kwa hatua ya taifa la Kiyahudi. Kazi ya Herzl haikuwa bure.

Nabii huyo anasema kwamba Bwana pia atatuma "wawindaji, nao watawinda." Hapa njia kali zaidi zinapendekezwa. Miongoni mwa hizi bila shaka ni lazima ijumuiswe mateso makali mikononi mwa Hitler wakati wa Maangamizi ya Wayahudi. Njia hii ya mateso iliongezeka kwa ukali hadi karibu Wayahudi wote wa Ulaya ambao hawakauawa walifanywa kuitamani sana nchi yao ya asili na walikuwa na hamu ya kwenda huko fursa ilipopatikana.

Nabii nyingine inayohusiana sana na mada hii inasema: "Kama mimi nilivyo hai, asema Bwana Mungu, hakika kwa mkono wenye nguvu, na kwa mkono ulionyoshwa, na kwa ghadhabu iliyomwagwa, nitawatawala ninyi: Nami nitawatoa miongoni mwa watu, na nitawakusanya kutoka katika nchi mliyotawanyika, kwa mkono wenye nguvu, na kwa mkono ulionyoshwa, na kwa ghadhabu iliyomwagwa.

Nami nitawapeleka jangwani mwa watu." Ezekieli 20:33-35

Kumekuwa na "hasira" nyingi iliyodhihirika katika miaka tangu 1914 kuhusiana na juhudi za Waisraeli kuhama kutoka nchi mbalimbali ambazo wamekuwa wakiishi, na kujitengenezea makao mapya katika nchi ya ahadi. Kama ilivyotabiriwa, hata wale walioko huko wako katika "jangwa la watu," kwa maana kwamba wanashiriki na watu wote wa dunia mateso na kutokuwa na uhakika wa wakati huu wenye fujo katika historia ya mwanadamu. Bado hawajapata amani na usalama.

Kurejeshwa Kutoka kwa Upanga

Katika sura ya 38 ya unabii wa Ezekieli kuna muhtasari wa hali zitakazotawala Israeli ambazo bado ni za siku zijazo.

Watu hao wanaelezewa kuwa wako katika amani na wakiishi kwa usalama, au kwa kujiamini, baada ya "kurejeshwa kutoka upanga." (aya ya 8). Leo Israeli, kama taifa miongoni mwa mataifa mengine ya dunia, imepata sehemu kubwa ya hadhi yake ya sasa wakati wa vita na mizozo ya kijeshi, na bado inategemea nguvu zake za kijeshi kwa usalama katika dunia hii iliyotishiwa na vita.

Ubinifu wa Ezekieli unafichua kwamba wakati fulani baada ya kurejea kwao nchi, jeshi la kikatili

kutoka "kaskazini," chini ya uongozi wa mhusika wa kiishara anayeitwa "Gog," kutoka nchi ya Magogu, linawavamia Waisraeli, jambo linalotishia kuangamizwa kwao. Ubinifu unafichua kwamba hili litapotokea Mungu ataingilia kati kwa niaba ya watu wake na kuwakomboa kutoka kwa maadui zao. Ukombozi huu utakuwa wa kipekee na wa wazi kabisa kwamba ni wa Bwana, kiasi kwamba jina lake litajulikana "mbele ya mataifa mengi." Ezeieli 38:2,14-23

Kupitia onyesho hili la ulinzi wa Mungu juu yao, Waisraeli watatambua kwamba kurudi kwao katika nchi waliyoahidiwa kumekamilishwa kwa utunzaji wa Mungu. Bwana alitabiri, "Ndivyo nitakavyotangaza jina langu takatifu katikati ya watu wangu Israeli."

(Ezeieli 39:7). Kuanzia wakati huu na kuendelea Waisraeli watamtazama Mungu wao kwa mwongozo katika mambo yao, na ulimwengu kwa ujumla utajua kwamba Mungu amewakomboa watu wake na kwamba Masihi anawatawala.

Mfalme Mpya

Wakati mfalme wa mwisho wa Israeli, Sedekia, alipoangushwa, Bwana alisema:

"Ondoa kilemba, na kuvua taji: haitakuwa kama ilivyokuwa: Aliyeko chini atainuliwa na aliye juu atashushwa. Nitalipindua, nitalipindua, nitalipindua:

Taji halitarudishwa hadi yule anayestahili atakapokuja; kwake nitampa" (Ezekieli 21:25-27).

Yule "anayestahili kwa haki" ni Masihi wa Israeli, atakayeketi kwenye kiti cha enzi cha Daudi, kufuatia kuangushwa kwa Sedekia.

Isaya alitabiri kuzaliwa kwa Masihi na kuinuliwa kwake katika utawala juu ya Israeli na ulimwengu. "Kwa maana mtoto amezaliwa kwetu, mwana ametuwa. Utawala utawekwa juu ya mabega yake. Naye ataitwa: Mshauri wa Ajabu, Mungu Mwenyezi, Baba wa Milele, Mkuu wa Amani. Utawala wake na amani yake havitakuwa na mwisho. Atatawala kwa haki na usawa kutoka kwenye kiti cha enzi cha baba yake Daudi milele yote. Kujitolea kwa dhati kwa Bwana wa Jeshi la Mbinguni kutafanya hili litokee!". Isaya 9:6,7

Akitabiri zaidi kumhusu Masihi, Isaya aliandika:

"Mfalme atatawala kwa haki, na wakuu watahukumu kwa hukumu. Basi hukumu itakaa jangwani, na haki itasalia katika shamba lenye mazao. Na kazi ya haki itakuwa amani, na matokeo ya haki utulivu na uhakika milele. Na watu wangu wataishi katika makao ya amani, na katika makao ya uhakika, na katika sehemu za kupumzika tulivu." Isaya 32:1,16-18

Israeli yote

Uelewa wetu wa baraka za siku zijazo zitakazofurahiwa na Israeli na ulimwengu ungekosa sana ukweli mkuu ulioonyeshwa katika Maandiko kama baraka hizo zingekuwa kwa wale tu wanaoishi wakati Masihi atakapoweka utawala wake, au kwa wale wanaoweza kuzaliwa kuanzia wakati huo na kuendelea. Ahadi za Mungu zilitendwa kwa Israeli yote, kwa kila kizazi cha Waisraeli.

Wakiwemo katika ahadi hizo ni Theodor Herzl, pamoja na maelfu ya Wazayuni wenzake waliokuwa na matumaini na kufanya kazi kwa bidii kwa ajili ya urejeshaji wa Israeli katika nchi yao, ingawa sasa wamelala kifo.

Katika mamia ya miaka yote ya uchovu wa Utawanyiko, kulikuwa na Wayahudi wenye shauku na wanaomcha Mungu walioitamani na kuombea Israeli kuachiwa kutoka kwa utumwa kwa mataifa ya Kigeni. Ukuta wa Kulilia mjini Yerusalemu ni kikumbusho dhahiri cha kukata tamaa ambako Waisraeli walioteseka walivumilia kukerwa kwao walipokuwa wakisubiri ushahidi wowote kwamba Mungu wao bado aliwapenda na kwa wakati mwafaka angewaokoa. Hata hivyo, hawa pia, sasa wote wamelala kifo.

Hali ya Israeli, hata kabla ya Utawanyiko, haikuwa ya furaha kila wakati. Kulikuwa na nyakati ambapo taifa lilifurahia kiasi cha ustawi na amani, lakini

nyakati zingine liliteswa na vita na kukandamizwa. Hata hivyo, ahadi za Mungu za baraka za Kimasihi zilikuwa kwa hawa pia, lakini walikufa bila kuona utimilifu wake.

Musa aliwaambia kizazi cha Waisraeli cha wakati wake, "Bwana, Mungu wenu, atawainulia nabii kama mimi kutoka miongoni mwa ndugu zenu. Mtamsikiliza." (Kumbukumbu la Torati 18:15). Hili ni ahadi nyingine ya Masihi ajaye. Hata hivyo, wale waliopewa ahadi hii wote wamekufa.

Hata hivyo, ahadi hii na ahadi zingine za Kimasihi zitatimia kwao, na kwa kila kizazi cha Waisraeli, kwa sababu watafufuliwa kutoka kwa wafu.

Kuna ahadi nyingi zinazotuhakikishia hili. Katika maombi kwa Mungu wa Israeli, Musa alisema, kama ilivyoandikwa na mwandishi wa Zaburi, "Wanadamu unawarudisha vumbi, ukisema, Rudi vumbini, enyi wanadamu!".

(Zaburi 90:3). Bwana alimwambia Nabii Danieli kwamba wale "waliokaa usingizini katika vumbi la dunia wataamka." (Danieli 12:2). Ufufuo wa maisha kwa Waisraeli wote umeahidiwa katika Ezekieli 16:55. Ahadi kwamba watoto wataamshwa kutoka kwa wafu imeandikwa katika Yeremia 31:15-17.

Kuhusu wakati wa ufalme wa Masihi, Nabii Isaya aliandika: ""Kwa hiyo Bwana, aliyekomboa Abrahamu, asema hivi kwa wazao wa Yakobo:

Yakobo hatasikitika tena; nyuso zao hazitachubuka tena. Watakapowaona watoto wao miongoni mwao, kazi ya mikono yangu, watautakasa jina langu; watatukuza utakatifu wa Mtakatifu wa Yakobo, na wataamcha Mungu wa Israeli.

Wenye roho potovu watapata ufahamu; wenye kulalamika watakubali mafundisho." Isaya 29:22-24

Kama wanachama wote wa kizazi kilichodondoka na kinachokufa, uso wa Yakobo uliweuka kwa magonjwa na uzee, na hatimaye akafa. Hata hivyo, kulingana na unabii wa Isaya, atarudishwa hai, na ataona "watoto" wake kila kizazi chao, hadi wakati huu wa sasa. Ndipo uso wake hautakuwa "mweupe," kwa kuwa huo utakuwa wakati ulioahidiwa wa afya na uzima wa milele, pamoja na amani na usalama kwa Yakobo na Waisraeli wote, na kwa ulimwengu wote wa wanadamu.

Mawaziri wa Baadaye wa Israeli

Katika unabii wa Masihi uliotajwa tayari, Isaya alitabiri, "Mfalme atatawala kwa haki, na mawaziri watahukumu kwa hukumu."

(Isaya 32:1). Mwandishi wa Zaburi alitabiri kwamba "wakuu" wa Israeli wangekuwa "wakuu katika nchi yote." (Zaburi 45:16). Bwana alitabiri, "Nitawarudishia majaji wako kama zamani, na

washauri wako kama mwanzo: baadaye utaitwa, Mji wa haki, mji mwaminifu." Isaya 1:26

Katika unabii huu wa mwisho, Waisraeli wanakumbushwa njia mbalimbali ambazo Mungu aliwatawala. Kwanza, chini ya uongozi wa Musa kulikuwa na wasaidizi wake, "washauri." Kisha kulikuwa na kipindi cha miaka 450 ambacho walitawaliwa na majaji. Baada ya hili likaja kipindi cha wafalme. Daudi aliweka serikali yake Yerusalemu, ambayo ilionekana kama mji wao mkuu.

Katika serikali ya Kimasihi kutakuwa na wenzao wa washauri na majaji, ambao watawakilisha mfalme—Masihi. Pamoja, hawa kuanzia wakati huo watakuwa "mji wa haki, mji mwaminifu" wa Israeli.

Wale watakaohudumu kama "wakuu" wa Israeli, wakiwakilisha Masihi, watakuwa wale waaminifu wa zamani kutoka kila kizazi ambao walidhihirisha kuwa wanastahili imani hii kuu itakayowekwa kwao.

Bila shaka, watakaoongoza miongoni mwa hawa watakuwa viongozi na manabii wao wa hapo awali wenye haki—"watu wao wazee." Hawa watakuwa na sifa za kipekee za kumwakilisha Masihi! Kulikuwa na mtoaji sheria mkuu, Musa, aliyetoa maisha yake katika utumishi kwa ajili ya watu wake. Pia kulikuwa na Danieli ambaye, akiwa mfungwa Mwaisraeli huko Babeli, alihudumu kama waziri mkuu.

Katika ujumbe wa mwisho kwa Danieli, Bwana alisema, "Wewe, nenda zako hadi mwisho. Utapumzika, nao mwisho wa siku, utainuka tena kupokea urithi uliokuwekewa." (Danieli 12:13).

"Mwisho wa siku" unaotajwa hapa ni mwisho wa kipindi kirefu cha mateso kwa watu wa Mungu. Ahadi ni kwamba Danieli atafufuliwa na kisha atasimama katika sehemu yake, bila shaka kama mmoja wa wakuu wa Israeli katika serikali ya Kimasihi.

Mwimbaji wa Zaburi alitabiri: "Mungu hutawala mataifa [taifa zote]: Mungu ameketi juu ya kiti chake cha enzi kitakatifu.

Wafalme wa watu wamekusanyika pamoja, hata watu wa Mungu wa Abrahamu: maana ngao za dunia ni za Bwana; ameinuliwa juu sana." (Zaburi 47:8, 9)

Tunasoma zaidi kuhusu "mashanga" au ulinzi wa watu katika ufalme wa Kimasihi, "Hawataumiza wala kuharibu katika mlima wangu wote mtakatifu [ufalme]: kwa maana dunia itajaa maarifa ya Bwana, kama maji yalivyojaa bahari." Isaya 11:9

"Siku hiyo," anaendelea Isaya, "mrithi wa kiti cha enzi cha Daudi atakuwa bendera ya wokovu kwa ulimwengu wote.

Mataifa yataungana kwake, na mahali pake pa kupumzika kutakuwa na utukufu. Siku hiyo Bwana

atanyoosha mkono wake mara ya pili kuirudisha masalia ya watu wake—wale waliobaki Asuriya, na Misri, na Pathrosi, na Kushi, na Elamu, na Shinari, na Hamathi, na visiwa vya bahari.

Atainua bendera miongoni mwa mataifa na kukusanya wapori wa Israeli. Atakusanya watu wa Yuda waliotawanyika kutoka ncha za dunia." Isaya 11:10-12

Idadi ya Waisraeli waliokusanywa sasa katika nchi waliyoahidiwa na Mungu ni sehemu ndogo tu ya jumla kubwa ambayo Bwana hatimaye atairejesha. Hakika, Maandiko yanafichua kwamba utawala wa Masihi utakuwa kwa miaka elfu moja. Wakati huo, kama tulivyoona, hata wale ambao sasa wamefungwa katika kifo watarejeshwa kwa uzima, Waisraeli na Wapagani. Hakika, mustakabali wa Israeli na ulimwengu ni wa utukufu—mwangavu kama ahadi za Mungu!

Uthibitisho wa Agano Jipya

Kwa wafuasi wa Yesu, Agano Jipya ni ufafanuzi na uthibitisho wa Agano la Kale, ambalo vitabu vyake vitano vya kwanza ni Torati ya Wayahudi.

Agano Jipya linamwasilisha Yesu kama Masihi aliyeahidiwa, yule ambaye alipaswa kuketi kwenye kiti cha enzi cha Daudi. (Luka 1:31-33). Ingawa Yesu alikufa kama Mkombozi wa ulimwengu, alifufuliwa

kutoka kwa wafu kwa nguvu ya kimungu, na hivyo kuthibitisha imani yetu katika ahadi zote za Mungu za kuwafufua wafu. Matendo 17:31

Msingi kwa kila Myahudi ni ahadi Mungu aliyomfanyia Abrahamu kwamba kupitia mbegu yake "jamaa zote za dunia" zingebarikiwa. (Mwanzo 12:3; 22:15-18). Agano Jipya linawasilisha Yesu kama "mbegu" hii iliyohahidiwa ya baraka. Paulo aliandika: "Ahadi ziliwekwa kwa Abrahamu na mbegu yake.

Anasema si, Na kwa mbegu, kama za wengi; bali kama ya mmoja, Na kwa mbegu yako, ambaye ni Kristo." Wagalatia 3:16

Agano Jipya linafafanua kwamba Yesu, baada ya kutoa ukombozi kwa ulimwengu kwa kifo chake, hakufufuliwa tu kutoka kwa wafu, bali pia alitukuzwa hadi katika hali ya maisha ya juu kuliko ya kibinadamu, ili kwamba sasa, kama malaika, na kama Muumba mkuu wa ulimwengu, haonekani kwa macho ya kibinadamu. Hivyo, atakuwa mtawala mwenye nguvu, lakini asiyeonekana, wa ulimwengu. Wakolosai 1:15; 1 Timotheo 1:17

Akiyaandikia wanafunzi wa Kristo, Paulo alisema: "Kwa maana wote mliobatizwa katika Kristo mmivaa Kristo. Hakuna Myahudi wala Mgiriki, hakuna mtumwa wala huru, hakuna dume wala jike: kwa maana nyote mmekuwa kimoja katika Kristo Yesu. Na kama mmekuwa wa Kristo, basi ninyi ni uzao wa

Ibrahimu, na warithi kulingana na ahadi." Wagalatia 3:27-29

Hii inamaanisha tu kwamba wafuasi wa kweli, wanaojitolea maisha yao kwa ajili ya Yesu, watatunukiwa heshima ya kushiriki katika ufalme wake wa kiroho na, pamoja naye, kushiriki katika kazi ya kubariki familia zote za dunia, kama ilivyoahidiwa kwa Ibrahimu. Katika Waebrania 3:1-6, Mtume Paulo anaeleza kwamba kama vile Musa alivyokuwa mwaminifu juu ya "nyumba" yake, vivyo hivyo kuna "nyumba" nyingine ambayo Yesu ni mwaminifu juu yake, na wale walio katika nyumba ya Yesu ni washiriki wa "wito wa mbinguni," ikimaanisha kwamba hawa watakuwa sehemu ya nyumba isiyoonekana ya utawala ya Mungu.

Katika sura ya 11 ya Waebrania, Mtume Paulo anaelekeza zaidi umakini kwa makundi yote mawili.

Anataja wengi wa waaminifu wa kale na kuelezea baadhi ya taabu walizovumilia ili kustahili "ufufuo bora." (beti 35). Kwenye hili anaongeza kwamba "wao bila sisi [wa nyumba ya kiroho] hawatafanywa wakamilifu." (aya ya 40). Hivyo basi, ingawa watumishi wa zamani watiifu wa Mungu kwanza walithibitisha kujitolea kwao na kustahili kwao kutumika katika ufalme wa Kimasihi, ni lazima wasubiri, katika usingizi wa kifo, kukamilika kwa "mbegu" ya kiroho ya Abrahamu kabla ya kuinuliwa hadi ukamilifu wa maisha ili kuanza kazi yao kama "wafalme katika nchi yote."

"Mbegu" ya kidunia inajumuisha kwa kiasi kikubwa wazao halisi wa Abrahamu, wakati mbegu ya kiroho itajumuisha Wayahudi na Wapagani. Kwa kweli, fursa hii ilianza kwa kipekee kwa watu wa Israeli, na baada ya kumkataa Yesu ilipanuliwa kwa wengine.

Sifa kuu inayohitajika kwa wale watakaohudumu kwa cheo chochote katika Ufalme wa Kimasihi ni kujitolea kwa moyo kwa Bwana, uaminifu kwa kanuni za kimungu za haki, ambazo kwa ajili yake wangekuwa tayari kufa endapo wangeitwa kufanya hivyo. Hii ilikuwa sifa ya Watu Wote Wastahiki wa Zamani. Ilikuwa kweli kwa Yesu, na ni kweli kwa wafuasi wake wote waaminifu.

Kuanzishwa kwa Ufalme

Tunaweza kuelewa kwa uwazi mafundisho ya Biblia tu kwa kuzingatia, na kuamini, ahadi zake nyingi kuhusu ufufuo wa wafu. Ikiwa imani yetu inaweza kushikilia ahadi hizi na kuziamini, basi Biblia ina ujumbe wa uhakikisho na faraja kwetu. Hili ni kweli hasa kuhusiana na unabii wake unaohusu kuanzishwa na kazi ya ufalme wa Kimasihi.

Ili ufalme uwe halisi, ilihitajika kwanza Yesu afufuke kutoka kwa wafu, kwa maana yeye ndiye atakayekuwa mtawala mkuu katika ufalme huo. Kisha, kama Agano Jipya linavyofichua, wale ambao ni kushiriki naye katika awamu ya kiroho ya ufalme lazima nao wafufuke kutoka kwa wafu. Katika kila kizazi tangu siku za Yesu hadi sasa, wengine

wameonyesha kustahili kwao heshima kubwa kama hiyo. Kuhusu kundi hili, tunasoma:

"Aliye na sehemu katika ufufuo wa kwanza, ana heri na ni mtakatifu; juu yake kifo cha pili hakina mamlaka; bali watakuwa makuhani wa Mungu na wa Kristo, nao watafanya mfalme naye kwa miaka elfu moja." Ufunuo 20:6

Kisha, kama tulivyosema tayari, Watu Wastahiki wa Zamani, ambao watakuwa wawakilishi wa kibinadamu wa Kristo wa kimungu, pia watahitaji kufufuliwa kutoka kwa wafu.

Yesu alishuhudia kumhusu hawa: "Nawaambia, wengi watatoka mashariki na magharibi, nao watafanya mlo pamoja na Abrahamu, na Isaka, na Yakobo, katika ufalme wa mbinguni." (Mathayo 8:11). Maelezo ya Luka kuhusu hili yanaongeza, "manabii wote," na yanaeleza kwamba watu wangetoka kaskazini, kusini, mashariki, na magharibi, nao wangeketi mbele ya hawa kama wao waalimu "katika ufalme wa Mungu." Luka 13:28,29

Utendaji wa Ufalme

Hivyo ndivyo mipangilio ya ufalme wa Masihi itakavyokuwa, ambapo yeye atakuwa mtawala aliyeteuliwa na Mungu—mfalme. Kizazi cha Waisraeli watakao kusanywa tena katika nchi yao ambao watakuwa hai wakati muujiza mkuu wa uingiliaji wa

kimungu kwa ajili ya ulinzi wao utakapotokea kitakuwa cha kwanza kupokea fursa ya baraka chini ya utawala wa neema wa mipangilio hii ya ufalme wa Kimasihi. Wale wanaoonyesha uaminifu wao kwa utawala mpya watashirikiana katika kueneza baraka zake kwa mfano wao wa utiifu.

Nabii inayohusiana na hili inasema: "Itatukia, kwamba kama mlivyo kuwa laana miongoni mwa mataifa, Ee nyumba ya Yuda, na nyumba ya

Israeli; ndivyo nitakavyowookoa, nanyi mtakuwa baraka: msioope, bali mikono yenu iwe imara. Bwana wa majeshi asema hivi: Kama vile nilivyopanga kuwapangusa mabaya nanyi, wala sikuhurumia wazee wenu waliponikasirisha, asema Bwana wa majeshi, ndivyo sasa nimepanga kuwafanyia tena wema Yerusalemu na Yuda. Msioope. Hivi ndivyo mtakavyotenda: Mwambiane kweli, na mtoane hukumu ya kweli na ya haki katika mahakama zenu; msitengeneze njama za uovu miongoni mwenu, wala msiupende kuapa uongo. Naya chukia hayo yote, asema Bwana." Zekaria 8:13-17

Kanuni za kimungu za haki zilizowekwa hapa, ambazo Waisraeli watahitaji kuzishika na kuzitii ili kupokea baraka za Masihi, pia zitahitaji kushikiliwa na watu wa mataifa yote, ili nao, wapokee baraka za ufalme. Wale watakaofanya hivyo watabarikiwa na vilevile watakuwa na heshima ya kushirikiana katika

mradi huo mkuu wa baraka ambao hatimaye utapanuliwa ili kujumuisha "familia zote za dunia."

Kwa Surati ya Mungu

Ahadi nyingine ya thamani ya ufalme inasema: "Siku zinakuja, asema Bwana, nitakapofanya agano jipya na watu wa Israeli na watu wa Yuda. Halitakuwa kama agano nililofanya na mababu zao nilipowashika mkono ili kuwatoa Misri, kwa sababu walivunja agano langu, ingawa mimi nilikuwa mume wao, asema Bwana.

Hili ndilo agano nitakalofanya na watu wa Israeli baada ya wakati huo, asema Bwana. Nitaliweka sheria yangu ndani ya akili zao na kuandika katika mioyo yao. Nitakuwa Mungu wao, nao watakuwa watu wangu. Hawatamfundisha tena jirani zao, wala kusema kila mmoja kwa mwenzake, Mjue Bwana; kwa maana wote watanijua, kuanzia mdogo wao hadi mkuu wao," asema Bwana.

Kwa maana nitawasamehe uovu wao, wala sitawakumbuka dhambi zao tena." Yeremia 31:31-34

Kipengele muhimu cha unabii huu ni ahadi kwamba Mungu ataweka sheria yake katika akili za watu wake na kuandika katika mioyo yao. Tunaamini kwamba hii inaelezea hali ya mwanadamu aliye katika mfano wa Mungu. Hivyo ndivyo Adamu alivyoundwa, na ahadi ya Mungu ni kwamba kupitia

utawala wa Kimasihi mwanadamu atarejeshwa katika hali hii ya ukamilifu na ushirika na Mungu.

Alipoundwa hapo awali, mwanadamu alipewa mamlaka juu ya dunia. (Mwanzo 1:27,28). Mamlaka haya pia yatarejeshwa. Yesu alituhakikishia hili katika mojawapo ya mafumbo yake. Aliwafananisha watu wa mataifa yote wakihukumiwa, wengine wakiwa na tabia za mbuzi, huku wengine wakiwa kama kondoo. Kwa kondoo hawa, itasemwa, "Njooni, baraka za Baba yangu, urithi ufalme uliokuandaliwa tangu kuanzishwa kwa ulimwengu." Mathayo 25:34

Uchunguzi wa mfano huu unaonyesha kwamba sifa inayohitajika ili kurithi utawala wa awali uliotolewa kwa mwanadamu itakuwa ni kujali wengine bila ubinafsi.

Ubinafsi umekuwa janga la kuua kwa wanadamu katika karne zote za uzoefu wa mwanadamu aliyeanguka. Chini ya mipango ya ufalme wa Kimasihi, upendo utachukua nafasi ya ubinafsi. Wakati huo maana kamili ya Sheria ambayo Mungu aliwapa Israeli wa kale kupitia Musa itatambuliwa na kukubaliwa kama kanuni ya maisha kwa wanadamu wote. Musa aliipa sheria hiyo maana yake halisi, akisema,

"Umpende Bwana Mungu wako kwa moyo wako wote, na kwa roho yako yote, na kwa nguvu zako zote," na, "Mpeni jirani yako kama nafsi yako." Kumbukumbu la Torati 6:5; Mambo ya Walawi 19:18

Kwa kuwa na kiwango kama hicho cha haki kama kanuni msingi katika maisha ya watu wote, walioponywa kutoka kwa dhambi ya asili na kurejeshwa katika ukamilifu wa maisha, dunia hii itakuwa mahali pa utukufu kiasi gani!

Kwa muafaka na viwango vya Mungu, wale watakaokataa kutii na kushirikiana baada ya kupewa muda wa kutosha kujibu vyema mipango ya ufalme, hawataruhusiwa kuishi, kwa maana kifo kitaendelea kuwa adhabu ya dhambi ya makusudi. Hii ina maana kwamba hakutakuwa na chochote kitakachoharibu furaha ya kizazi kilichorejeshwa. Matendo 3:22,23

Ingawa ahadi nyingi za ajabu za ufalme wa Kimasihi zimetolewa, kwa mara ya kwanza, kwa Waisraeli, Biblia inatuhakikishia kwamba zitatimia pia kwa watu wa mataifa yote, kwa maana Israeli ilitumika na Mungu kama mfano wa ulimwengu. Waisraeli waliokusanywa tena katika nchi yao ya ahadi watapata fursa ya kwanza kufurahia baraka hizo, lakini wanadamu wote wamejumuishwa katika rehema na upendo wa Mungu wetu.

Urejeshaji wa Vitu Vyote

Manabii wote wa Mungu walikuwa wabashiri mahiri wa baraka zitakazokuja kwa Wayahudi na Mataifa kupitia utawala wa ufalme wa Masihi. Katika Agano Jipya, Mtume Petro anaelezea kipindi ambacho unabii huu utatimizwa kama "nyakati za urejeshaji wa mambo yote," ambazo, anaongeza,

"Mungu amezungumza kwa kinywa cha manabii wake watakatifu wote tangu mwanzo wa ulimwengu." Matendo 3:20,21

Wakati Petro alipofupisha hivyo maana ya ushuhuda wa unabii ulio wa pamoja kuhusu baraka za ufalme wa Masihi, alikuwa akiwahutubia Wayahudi, kwa hivyo akaongeza, "Ninyi ndio watoto wa manabii, na wa agano ambalo Mungu alifanya na baba zenu, akisema kwa Abrahamu, Na katika uzao wako familia zote za dunia zitabarikiwa." Matendo 3:25

Hapa Petro anaeleza kwamba ahadi ya Mungu kwa Abrahamu ya kubariki ukoo wote wa dunia itatimia kupitia "urejesho" wa vitu vyote. Tunajua kwamba Mungu alithibitisha ahadi yake kwa baba Abrahamu kwa kiapo chake, na Petro anatuambia kwamba pia aliithibitisha kwa ushuhuda wa manabii wake wote watakatifu.

Urejeshaji unamaanisha kurudishwa katika hali ya awali, na kitu muhimu zaidi cha kurejeshwa kwa watu ni uhai. Kwa sababu walikiuka sheria ya kimungu, wazazi wetu wa kwanza walipoteza haki ya kuishi milele, na watoto wao walizaliwa wakiwa na dosari na wakafa. Dhambi na kifo vimeendelea kutawala duniani tangu wakati huo, vikiisababishia watu wa mataifa yote huzuni na mateso yasiyoelezeka.

Nabii Daudi aliandika kuhusu kipindi hiki kirefu cha mateso ya mwanadamu, akikitaja kama usiku wa

kilio. Hata hivyo, kama nabii wa Mungu, Daudi aliongeza habari njema kwamba "furaha huja asubuhi." (Zaburi 30:5). Kwa maneno mengine, maafa ya dhambi na kifo hayatadumu milele.

Isaya, nabii mwingine mtakatifu wa Mungu, alielezea "nyakati za urejesho" zijazo kama siku ambayo wakaazi wa dunia hawatasema tena kuwa wagonjwa. (Isaya 33:24). Isaya pia aliandika kwamba wakati huo macho ya vipofu yatafunguliwa na masikio ya viziwi yatafunguliwa. (Isaya 35:5). Zaidi ya hayo, aliandika kwamba watu wangejenga nyumba na kuzikaa, wangepanda mashamba ya mizabibu nao wakala matunda yake. Isaya 65:21,22

Kweli, mustakabali wa Israeli na ulimwengu ni mzuri. Dunia itajaa utukufu wa Bwana. (Habakuku 2:14). Hakutakuwa na vita tena, wala hofu ya vita. Wote watakuwa salama kiuchumi na kitamaduni, kama inavyoashiriwa katika unabii wa kila mtu kuishi chini ya mzabibu wake na mti wake wa tini. Mika 4:1-4

Matokeo ya mwisho na ya utukufu ya utawala wa serikali hiyo ya dunia yatakuwa ni amani kati ya Mungu na mwanadamu, na miongoni mwa wanadamu, huku sheria za haki za Muumba zikiheshimiwa na kutendwa na wanadamu wote. Nabii Daudi alitabiri hili kwa usemi mwororo. Tunanukuu:

"Ukweli unachipuka kutoka duniani, na haki inatabasamu kutoka mbinguni. Ndiyo, Bwana anatiririsha baraka zake. Nchi yetu itazaa mavuno yake tele. Haki inaenda mbele yake kama mtangazaji, ikitayarisha njia kwa hatua zake." Zaburi 85:11-13